www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

"UKRAINIAN DAILY"

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXII. — Число 74. — Джерзи Сити, Н. Дж., Четвер, 29. марта, 1923. — VOL. XXXI. — No. 74. — Jersey City, N. J., Thursday, March 29, 1923. — THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ЗАРЯДЖУЄ НОВЕ СЛІДСТВО В СПРАВІ ЦУКРУ

СТ. ОҐЕСТИН, Флорида, 27. марта. — Президент Гардінг видав приказ Тарифовій Комісії Злучених Держав почати сейчас нове слідство над небувалим підвисшенням цін цукру, щоби переконатися, на стілько за се відповідає піднесене мито на заграничний цукор.

В своїм листі президент заявляє, що йому не хочеться вірити, щоби піднесене мита на спроваджений зза границі цукор було причиною ненормальної підвишки на цукор, котрий ще в половині лютого продавався по 5 та 6 центів за фунт в нарізній торговлі, а нині вже продається по 12 центів за фунт; всеж таки він, заряджуючи строге слідство над причинами підвишки, заявляє, що на случай, якби слідство виказало, таку звязь межи підвишкою мита а підняттям ціни, він вжиє свого права, яке йому дає недавний тарифовий закон та обнижить мито на цукор.

Президент має тут на думці митовий закон Фордніея та Меккамбера, ухвалений послідним конгресом, а віддаючий по раз перший в історії американської митової політики право президентови Злучених Держав підвисшати або понижати о цілих 50 процент мита, усталені законом. Після сього закона мито на нерафінований цукор, спроваджений з Куби, виносить 1 доляра 76 центів за 100 фунтів, а 2 доляри 20 центів на 100 фунтів других родів. Один сенатор обчисляв недавно, що за кождий цент підвисшеної ціни на фунт американський народ платить річно 90 мілінів долярів.

НОВІ ЗАКИДИ ПРОТИ ЗЕЛІЗНИЧИХ СТРАЙКАРІВ

НЮ ЙОРК, 27. марта. — Інспектор приватної поліції зелізничого підприємства Лакована зізнав перед судом, що страйкуючі робітники варстатів сеї зелізниці в час страйку робили вправи в стрілянню рушницями в страйкарськім таборі коло Порт Морис, Ню Джерзі. Другі найняти зелізниці говорили про ріжні знущання страйкарів над страйколомами.

Цілою сих зажалень, як можна догадуватися, є добутте від суду нового судового заказу проти страйкуючих варстатових робітників.

НОВИЙ РУХ ТКАЛЯНИХ ФАБРИКАНТІВ ПРОТИ РОБІТНИКІВ

ЛОРЕНС, Месечузетс, 27. марта. — Як каже ткальне підприємство „Пасифик Милс, котре має коло 10,000 робітників, заряд постановив вже невідклично перенести фабрики підприємства до Спартенберг, Сент Каролайна.

Хоча заряд про се нічого не говорить, але можна з певностю догадуватися, що він сподівається мати менче клопотів серед полудневих робітників, як він мав досьв Новій Англії.

СТАН ЗАРОБІТКІВ

ВАШІНҐТОН, 27. марта. — Заряд федерального бюра занять подає до публичного відома свої обрахунки про стан промислових занять в 359 головних промисових центрах Злучених Держав по конець місяця лютого с. р.

Збираючи коротко висліди своїх розслідів, бюро заявляє, що роботи в місяцю лютім с. р. ішли богато краще, як другими роками; мимо сього, що лютий се місяць, в якому звичайно є більше безробітних наслідком перерви таких робіт, які залежуть від погоди, чи як в сьому місяцю мусять перериватися через вічно навертаючуся хляпавицю (як рубанка, ставлення публичних будівель і т. п.), всеж таки сього року сей місяць не виказав звичайного сезонового застою, але якраз противно значний зріст робіт в порівнанню з місяцем січнем. Специяльно будівельний промисел зазначився в сьому місяцю незвичайним оживленням. Те саме помішне було в рубанці, яку лишень в декотрих частях краю здержували глибокі сніги та люта зима. Те саме замічується в фабричних промислах. Загалом з всіх промислових галузий один тютюновий та друкарський промисел обявили значнеше запотребовання робітників. Більшество вже тепер підносить домагане за робочими руками.

З БОРОТЬБИ ЗА ПРОГИБІЦЮ

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 27. марта. — Сенат стейтової леґіслятури ухвалив нині відкликати закон про стейтову допомогу при виконуванню прогибіційного закона.

За внеском голосували стейтові демократи та 4 републиканці, всего 28 голосів. Проти сього було 21 голосів.

НОВЕ РОСПОРЯДЖЕННЯ В СПРАВІ ВОЖЕННЯ ГОРІВКИ МОРЕМ

ВАШІНҐТОН, 27. марта. — Федеральний уряд видав роспорядок про перевіз алькоголічних напитків морем, який свідчить про нову зміну становища уряду в сій справі. На будуче, саме, кождий пасажир на кораблі, приїжджаючий з чужого порту, буде мав право привезти зі собою квартульку алькоголічного напитку, якщо він засвідчить, що сього йому потреба для лічничих цілий.

Заряджене видано було ще 19. марта, але проголошено його як тепер. Мав воно стояти у виразній суперечці зі законом Волстеда.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ ЗАШПИОНЕНОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

СТ. ДЖОСЕФ, Мешиґен, 27. марта. — Нічас нинішної розправи проти американського комуніста Фостера за пропаґанду насильної революції прокуратория старалася доказати, що американські аґенти московських большевиків приїхали заложити яну та законну комуністичну („робітничу") партію в Америці лишень на те, щоби могти деякі вести потайну пропаґанду за зборами постанням. Переслухуваний яко свідок Рутенберг, секретар „робітничої" партії, виразно яко свідок Рутенберг, секретар „робітничої" партії, виразно признав, що ся політика американських комуністів була диктована з Москви.

19,384

членів має тепер Український Н. Союз.

Сей, 1923-ій, рік добре зачався для Українського Народнього Союза.

В січні с. р. приступило до У. Н. Союза 410 нових членів, а в лютім сього року вже майже двічі стільки, бо 778. Значить, за перших два місяці сього року приступило 1,188 нових членів.

Нині число членів обезпечених в У. Н. Союзі, виносить 19,384, значить, до 20,000 вже не богато бракує.

Як так зріст У. Н. Союза піде дальше скорою ходою як в перших двох місяцях, то наша Організація вступить в 1924-ий рік з новими і з більшими силами і піде дальше певним шляхом для добра своїх членів та усеї української нації.

Майно У. Н. Союза також скоро зростає.

В минулому, 1922-ому, році прибуло до фондів У. Н. Союза $121.764.86. За останні два місяці с. р. (січень і лютий) прибуло до фондів У. Н. Союза $26.081.80.

Самий посмертний фонд У. Н. Союза нині перейшов суму пів міліона долярів, а резервовий фонд, який служить яко помічний посмертному, перевищає суму $175,000.

Весь маєток У. Н. Союза тепер виносить понад $870,000, отже до міліона долярів недостає ще всього тільки нецілих $130,000, які повинні бути доповнені сього року.

Наша організація зростає завдяки щирій праці відділових урядників. Се переважно наші старші і завзяті Союзовці, які в організаційній праці мають досвід знанне річи. Працюють і не урядники, члени У. Н. Союза, котрих імена звісні яко діяльних патріотів по громадах.

Їм належиться признанне за їх працю для Організації, бо вони працюють без особистої користи, з ідейности і патріотизму, задля зросту У. Н. Союза і добра всіх його членів та усього українського народу.

Вони працюють, бо знають і розуміють, що се чесне, розумне і патріотичне діло. Вони знають, що нічого ліпшого не можуть порадити своїм приятелям і знакомим як приступлене до нашої твердині в Америці, до У. Н. Союза.

Вони знають, що У. Н. Союз — се їх організація і їх рідна мати. Се організація — се добро всіх членів.

За се їм честь і слава, а радість їх буде найбільша, коли з їх праці виросте великий успіх.

ПЯТЕРО ЛЮДИЙ ПОГИБЛО В ОГНИ

В понеділок рано повстав огень на пятім поверсі дому під ч. 322. на Вест 57-а вулиця в Ню Йорку, і розширився на дуже високі поверхи так скоро, що відтяв дорогу на вулицю богато мешканцям дому. З них пятеро погибло в огни, а девятеро віднесено тяжкі попарення. Межи погибшими є три жінки та двох мущин.

З РУХУ ПРОТИ ПРОГИБІЦІ

Прихильникам обмеження прогибіційного закона в шойорській стейтовій леґіслятурі не вдалося переперти відповідної резолюції в палаті послів (асемблі).

Збори проповідників методиської церкви в шойорськім стейті постановили дати необмежену підмогу відомому прогибіційному агітаторови Андерсонові в його боротьбі проти обмеження прогибіційного закона.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР НА ХАРКІВЩИНІ

Український Шевченківський Театр уладив мандрівку до Сум. Там одкрився сезон 4. падолиста, виставою „Гайдамаків" Шевченка в інсценізації Куброяса, а далі йшов Винниченківський на Карпенківський репертуар. Режісер театру артист Юхименко. Театр має великий артистичний та матеріяльний успіх. (Н. Х.)

В КОЖДАЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

АПОСТОЛЬСЬКИЙ ВІЗИТАТОР В СТАВРОПІГІ

Ранком у вівторок, 6, с. м. відвідав о. Дженоккі Ставропігію і Волоську церкву у Львові. В дверах церковних привитали гостя: сеніор Ставропігії д-р Ст. Федак і управитель Успенської парохії о. Дамян Лопатинський та інші громадяни міста Львова. Пояснено про церкву і Братство уділів в мові латинській проф. д-р Йосиф Пелінський. Старовинний осередок культурного життя України зробив на делеґата великє враженє. Цікавився і розпитував про кожду памятку зокрема. Докладно оглядав сріблий напрестольний хрест, що є цінним дарунком гетьмана Богдана Хмельницького. Велике враженє зробила на Візитатора відомість, що при Братстві Ставропігійськім, котрого привілеї патріярхи були вже йому добре відомі, з давних-давен і на нинішний день істнує друкарня книг церковних і навчних на всю Україну. Апостольський візитатор тішився цвітом цю друкарню та перебуванє часовно останню війну і велику руїну Галичини. Оглядаючи храму спінчились перед 9. год. По короткій молитві біля цяських врат відїхав в товаристві свого секретаря о. Бучка назад до митрополичої палати. Оглядаючи попередньо для приміщення одинокої української міської школи у Львові, о. візитатор не виходив з дива, як можна в таку пору занепорогорити стільки літий на цемінчу заглиду.

ГОЛОД В ОДЕСІ

Уповноважений організації Нансена телеґрафує з Одеси в Москву: „положення за харчами в ґубернії і місті що дня погіршується, зелізниці не можуть перевезти призначені грузи. Число голодуючих і потрібуючих допомоги в Одесі перевисшує 65 відсотків. Мешканці передмість цілі дні ходять по центральним вулицям випрошуючи кавалок хліба. Мійські притулки переповнені виснаженими дітьми. Смертність серед дітий лише 12 років — жахливе.

Істнуючі організації допомоги не в силі задовольнити вимоги голоду: розділюють один маленький пайок між трьома прохачами. Пересель і Молдавка уявляють — одно огнище пошестей. Санітарні комісії огляду на безпільність санітарних заходів на окраїнах, пропонують сточити останні карантанною охороною.

Влада безпорадна що небудь зробити з огляду на відсутність средствів і відсутність власних засобів. Потрібна негайна допомога з поза границь, бо утворилось в місті і в Росиї".

ДИТЯЧА ЗЛОЧИННІСТЬ В РОСІЇ

За 1922 рік в совіцькій Росії було розпочато 36.000 справ проти неповнолітніх злочинців, з них 60 відсотків по обвинуваченню в крадіжі, 15 відсот. в бандитизмі і грабунках і 15 відсотків в убивствах. Як малолітніх злочинців вагається в такій пропорції: 20 відсот. від 8 до 12 років, 35 відсот. від 12 до 15 років і 45 відсот. від 15 до 18 років. (Вістник).

ПОЛЬСЬКИЙ ПРЕМІЄР ГЕНЕРАЛ СІКОРСЬКИЙ РОЗКАЗУЄ МОСКОВСЬКОМУ БОЛЬШЕВИЦЬКОМУ „УРЯДОВИ"

ВАРШАВА, 27. марта. — Коли польський премієр генерал Сікорський довідався про смертний присуд на польського архиепископа Цепляка в Москві, закликав до себе московського большевицького амбасадора Леоніда Оболенського і заявив йому, що польське правительство і населенє занепокоєні відношенєм большевицького „уряду" до католицької церкви і до польської меншости в Росії.

Ґен. Сікорський заявив Оболенському, що російський „уряд" запевнив польського посла в Москві, що розправа буде лише формальностю без значіння.

Він далі сказав: „Большевицька судова влада остовила була засуджених на повній свободі цілий рік, а увязнила їх щойно тому кілька днів. А відтак вона видала присуд смерти, який має бути виконаний протягом 72 годин.

„Я до вас говорю не лише яко голова польського правительства, але також яко речник (?!) цивілізованого (?!) світа (?!), який з обуреннєм осуджує сей нечуваний акт свободи совісти і звичайних прав горожан. Я звертаю увагу большевицького „уряду" на одвічальність, яку він прийме на себе, коли виконає присуд".

Вкінці він поручив послови Оболенському, щоби сейчас переслав його заяву свому „урядови" в Москві.

СПРАВА БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПРИСУДУ СМЕРТИ В АНГЛІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

ЛОНДОН, 27. марта. — Британський заступник міністра закордонних справ Роналд Мек Ніл заявив нині в парляменті, що британське правительство робило заходи, щоб виратувати життє ромсько-католицького архиепископа Цепляка, якого большевики засудили на кару смерти, додаючи, що він не знає, що більше можна зробити, коли большевицький „уряд" буде продовжати таке варварства.

Бесіду мектиме перервав одинокий англійський комуністичний посол Дж. Т. В. Нюболд.

Се обурило других послів, а соціялістичний посол Джек Джонс крикнув: Вас слід викинути за двері.

Потім він додав, що британське правительство повинно взяти Нюболда яко закладника за архиепископа Цепляка.

ЛОЙД ДЖОРДЖ ГРОЗИТЬ РУРСЬКУ КРИЗУ

ЛОНДОН, 27. марта. — Бувший британський премієр посол Давид Лойд Джордж, має нині промовляти в англійському парляменті про справу французько-німецького спору і про рурську кризу. Кажуть, що він предложить свій плян для розвязки сеї кризи.

НІМЦІ ЗА ПРОДОВЖЕННЯМ БОРОТЬБИ ПРОТИ ФРАНЦІЇ, ПОКИ ВОНА НЕ УСТУПИТЬСЯ З РУРЩИНИ

БЕРЛІН, 27. марта. — На окремому зібранню комісії заграничних справ парляменту (райхстаґу) прийшло до повного порозуміння між усіми політичними таборами посольського збору, він крайних соціялістів до крайних націоналістів.

Міністер закордонних справ Розенберг заявив комісії, що Німці мусять продовжати боротьбу проти французьких наїзників при помочі пасивної резистенції (безчинного опору). Він зазначив, що німецьке правительство готове до переговорів з Францією, але аж тоді, коли Франція наперед забере свої війска з Рурщини.

КОНФЕРЕНЦІЯ МАЙНЕРІВ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН, 27. марта. — На зібранню федерації англійських майнерів промовляв нині голова американського союза майнерських юній, Джон Л. Лунс. Він представив становище робітників в копальняному промислі в Америці.

Конференція англійських майнерів заступає 1,000,000 зорганізованих углекопів. Головною темою дискусії конференції є підвишка платні майнерів.

КАЖУТЬ, СТІННЕС ПОТХАВ ДО РИМУ В ПОЛІТИЧНІЙ МІСІЇ

ПАРИЖ, 27. марта. — З французького міністерства закордонних справ повідомляють, що там одержали вісти з Риму, які кажуть, що німецький промисловець Стінес виїхав до Італії не так за розмови з американськими бизнесменами, як з італійським премієром Муссолінім, котрому хоче запропонувати, щоби приняв на себе посередництво для полагодження французько-німецького спору.

СТІННЕС ХОЧЕ РОБИТИ БУЗНЕС З АМЕРИКАНЦЯМИ

РИМ, столиця Італії, 27. марта. — Німецький промисловець Ґуґо Стінес, котрий відбув тут розмови з американськими бизнесменами, як кажуть, робив їм пропозиції, щоби купили частину шерів німецьких промислових підприємств в Рурщині, а також його підприємств в Австрії.

СПРАВА АЛЯНТСЬКОГО МИРА З ТУРЕЧЧИНОЮ

ЛОНДОН, 27. марта. — Алянтська конференція у справі мира з Туреччиною рішила повідомити турецьке правительство, що вона відкидає цільне турецьких предложень до мирового договору.

САРА БЕРНҐАРДТ ПОМЕРЛА

ПАРИЖ, 26. марта. — Славна французька актриса Сара Бернгардт померла тут нині.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 88 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.
Out year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сіті і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платяться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 88 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОЧАТОК СУСПІЛЬНОГО ПЕРЕВОРОТУ В АНГЛІЇ.

Виступ представників британської робітничої партії в англійськім парляменті з проектом закинення капіталізму та заведення соціялізму є безсумнівно фактом великої ваги. Важний він не своїми безпосередними наслідками, бо англійський парлямент певно внесення не ухвалить і соціялізму одним почерком пера не заведе. Важний він тим, що взагалі таку спробу піднято в такій країні, як Англія. Колиб подібний крок зроблено серед якого другого, більше похопливого народа, то це можнаби вважати за музику дуже далекої будучности. Колиж такі голоси підносяться серед спокійних та розважних Англичан, що не гнають броду, ніколи не лізуть в воду, то це знак, що посли почувають за собою сильні плечі, широкі симпатії народа до своїх проектів, та що їх програма, коли не тепер, то в найблизчий четвер почнеться сповнювати. Певно, навіть коли велика більшість населення стане недвозначно за програмою перебрання на народ всіх средств вироблювання та перевозу добра, то вона звичаєм англійського народа ввійде в житте лишень поволи, обережно, постепенними кроками, але що вона колись з програми переміниться в дійсність, сього певні не лишень ті, що проект дають, але відай і король, що погромників капіталізму запрошує до себе на двір на приняття. З тої причини проект, піднесений англійськими послами можна вважати початком суспільної революції в Англії.

Коли наближаючийся переворот в Англії називається суспільною революцією, не думаєть під тим кровавого перевороту. Після всякої правдоподібности можна припустити, що вона обійдеться без кровопролиття, як без нього обходилися другі великі політичні та суспільні перевороти в сьому краю. Відстрашаючий примір російської революції буде певно стояти живо в очах провідників англійської революції, і вони не допустять до кровопролиття та до других нещасть, що зробили російську революцію загальнолюдським позорищем та всесвітним скандалом. До того кровопролиття не буде й тому, бо англійські революціонери не візьмуться скорше за свої далеко йдучі переміни так довго, поки за ними не заявиться в якийнебудь спосіб велика більшість англійського народа. Примір московських большевиків, котрі завівши силою комунізм проти волі більшости народа, зруйнували край до решти та по двох роках різні мусіли силою завертати до проклятого собою капіталізму під маскою „нової економічної політики", буде присвічувати Англії як відстрашаючий примір та віковічна наука. Правда, англійські соціялісти в своїй роботі будуть мати більше основ для своєї роботи: в них народ, просвічений майже в цілости, а не московські темняки; в них капіталізм розвинений до вершка досконалости, а не лишень його зачинки, як се було в Росії; в них більшість народа се пролетарі, а не, як в Росії та на Україні, селяни, ворожі до націоналізації (перебирання на державу) землі; в них народ вихований в довгім народоправстві, а не сирий політичний матеріял без глибокого політичного досвіду. Власне в сьому й лежить вся цінність того, що починається в Англії. Се починає суспільну революцію край, котрий, як що хто повинен був її починати, то самоперше він. Досі ми мали спроби суспільних переворотів в краях, які якраз до таких переворотів нічим не надавалися: Росія, Фінляндія, Угорщина, Баварія. Через те й ті спроби були невдачні. Інакше й бути не могло: інакше не може бути, коли хтось пробує прискорити народженне курчати з яйця, заким на се прийде час; лишень так могло бути, коли пробується зривати яблоко, заким воно ще й відцвило.

Ось чому суспільний переворот в Англії повитають по цілому світу як щось зовсім природного, як щось такого, що вратує людську думку від того розчарования, в яке його поглубила невдача революції в Росії.

ЛЯХИ КАТУЮТЬ УКРАЇНЦІВ ЗА УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ

З Львова повідомляють: Микита Хомин, Українець з Плави, Рава Руська, новобранець при 6. полку польських уланів „Каньовських" в Станиславові просив 25. лютого, 1923, о перепустку до церкви. Дістав відповідь, що може піти тільки до косьцола, бо при польські війску „маюн биць тілько Поляци". Колиж Хомин всеж-таки вступив по дорозі до церкви на Службу Божу, то капраль, який його слідив, дав йому 25 кільограмів зелізa на плечі з приказом — простати під тягарем дві години за кару.

Мають Українці Ілиленову й аліянтсиу... свободу і самовизначенне.

З ПАНАХИДИ НА НЕГАЙНУ ДОПОМОГУ.

Укр. Греко-Кат. Церков в Когуз, Н. Й.	12.00
Укр. Греко-Кат. Церков в Елізабет, Н. Дж.	27.85
Укр. Греко-Кат. Церков в Ст. Луис, Мо. до попер. $147.10	3.50
Укр. Греко-Кат. Церков в Бруклин, Н. Й., до попер. $31.00	5.00
Укр. Герко-Кат. Церков в Марблегед, О.	8.31
Укр. Греко-Кат. Церков в Медисон, Ілл.	15.00
Укр. Греко-Кат. Церков в Кайзер, Па.	7.40

Др. Евген Левицький.

НАША ПОЛІТИКА.

(З віденського „Українського Прапора").

Хоч я сій статті дав наголовок „Наша політика", то не маю на цілі писати всесторонньої розвідки на сю тему. Моя ціль звернути тільки увагу на **одну характерну рису при кождочасній переміні поглядів** у боротьбі, — рису, яка дає пояснення многих наших помилок та невдач.

Ся характерна риса — се **ексклюзивність** (виключність), з якою ми, переходячи до нових відновлених метод боротьби за національне визволення, осуджуємо зараз ті методи, яких уживали безпосередно перед тим, а які, на нашу думку, показалися безуспішними чи недоцільними.

Ми стоїмо все тільки на становищі **одної**, захвалюваної нами в даний момент методи, а інші поборюємо рівночасно з безоглядністю просто незрозумілого фанатизму.

Хто з нас мав нагоду довгі роки стояти при народній роботі на полі нашої активної політики, той може на згадану тему писати цілі фільяли. Наведу тут тільки деякі маркантні моменти для ілюстрації.

Був час, що ми видвигнули клич **Організуймося!** Се слово лунало тоді на всіх зборах та вічах. Його мав кождий свідомий Українець-патріот в Галичині на устах. А якщо припадково найшовся хтось, що поставив наївне в той момент питанне: „що там посли? Як стоїть наша політика?", тоді діставав стереотипну відповідь: „Се знає Романчук!" При тім розмовець здвичав звичайно плечима, щоб не було сумніву про змисл його відповіди, мовляв: се пусте, шкода часу такими пустяками і займатися!

Але пройшло небагато літ, а ситуація змінилась основно. **Організація богато нам помогла**, скріпила наші національні сили; дала нам більше відпорности та простору для народнього життя, **але ворога** із наший плечий таки **не скинула.**

Одначе вийшло троха більше послів до австрійського парляменту і методу боротьби шляхом організації лишено преспокійно „Сільським Господареви" та „Молочарській Спілці" у Стрию. І як передтим захвалювано **яко одинокий** спосіб нашого визволення шлях організації, так тепер з тою самою ексклюзивністю поставлено все на одну карту, — **боротьби парляментарним шляхом.** Все відтепер мали зробити посли. Вони відповідали й да те, що якийсь учитель Поляк пойме дитину, а котрийсь з наших діяльнійших селян чи інтелігентів одержав зависоко вимірений податок, але від них — сих наших одиноких заступників — тай тільки від них ждалося, що без усякої активної помочі суспільности вони самі, шляхом закулісової акції у Відні, здіймуть з плечий народу ярмо польської адміністрації та виборють автономію Східної Галичини з українським соймом у Львові.

Як було з тою ексклюзивністю у виборі засобів для осягнення наших найвисших цілий в останній **світовій війні**; як то осуджувано просто яко зрадника кождого, хто посмів тільки мати іншу думку в сій справі, або хочби тільки сумнівн, — се все ще в живій памяти у нас всіх, і коли про се конкретнійше не пишу, то тільки тому, що покищо воно безцільно, а передівсім прикро.

Так було, коли ми були під небіжкою Австрією, а не красше стало в тім напрямі по її розвалі та по війні.

Я спинюсь відразу **на теперішнім моменті**, бо коли добре вслухуюсь у пануючої настрої в ширших кругах нашого народу і у краю і на еміґрації і на нашій Україні за океанами, та як-що добре тамошнім разумію, **ми переходимо якраз нову еволюцію в наших поглядах на методу боротьби за національне визволенне за державну незалежність.**

Після нашого уступлення із Східної Галичини та після прикових переходів нашої Армії та Влади на Великій Україні, опинивши вкінці наш Галицький Уряд на еміґрації у Відні, а значна частина нашої Армії в Чехословаччині. І зачалась жива дипльоматична акція нашого Уряду за нашу державну незалежність. Все те мало зробитись тільки шляхом заходів на міжнародній арені з вірою в міжнародній ареопаг та всемогучість аліянтів. Уряд зробив в тім діді безсумніву багато, і се вже рік будучої критики, яка мати-ме змогу оперувати всякими підтвердженнями до сього матеріялами та історичною перспективою, — але се річ певна, що тільки завдяки тій нашій дипльоматичній діяльности галицька справа не була приспана на міжнародній арені; що нею занялись і Ліґа Народів та міжнародня конференція ґенуї; що послідували відомі, відписні для нас заяви тут і там про міжнародне становище Сх. Галичини; та що в результаті всіх тих заходів та безсумнівних успіхів вкінці Польща мусіла станути на тому становищі, що вона сама, хочби навіть при помочі своїх договорів з сумежними державами, східно-галицького питання вирішити не всилі.

Одначе минули три роки, а вижидане всіми вирішенне аліянтів, ще й по лінії наших бажань, не наступило. Й наступає нараз як реакція — **зворот в настроях та поглядах** на методи нашої боротьби за визволенне, при чому повторилася точ-в-точ тасама історія, яка в таких моментах нас все досі переслідувала і переслідує. Як колись усього ждалось від наших парляментарних послів у Відні, так тепер таксамо ждалось усього — при цілковитій безпомочности громадянства — від нашої дипльоматії, а деякі вижидали вирішення аліянтів прямо з годинником в руці. І коли сі несподівани не сповнялись, коли минали не то години за годинами, але й цілі місяці та роки, — тоді наступив зворот по нашому звичаю. Нині чути вже голоси того роду, як: Що нам по дипльоматії; пощо ті поїздки по Лондонах, Парижах і Бог зна куди; свободу ми виборемо собі самі, нашою активностю, нашою збройною силою! І ті самі аліянти, на яких ми все покладали і від яких всього надіялись, розлітається в наших очах на кусні, бо й ціла Европа зникає нараз з наших очей як щось марне, а лишаємось тільки самі з Поляками...

Нищить нас отся характеристична риса в настроях при переміпах метод нашої боротьби, про яку я вже згадував вгорі. Що нам не вільно було з питомою нам ексклюзивностю всього ждати **тільки** від наших дипльоматичних заходів, але що треба було й **неперервної** активности з боку широких верств нашого народу у краю, хочби тільки на те, щоб кождочасно змогти підперти нашу дипльоматію в її міжнародніх заходах, се розумів кождий свідомий річи політик, як і се, що ми якраз через отсю односторонність в уживанню метод боротьби прогайнували вже не одну пригожу хвилю, яку могли використати, а яка проминула для нас безслідно. Так приміром вчасі польсько-большевицької війни, коли то на території не було майже ні одного польського вояка, (бо були й такі хвилі), наш край лишився цілком безчинний! Як користи ми могли-б були тоді осягнути і яке було-б наше теперішне положенне, колиб було інакше! Але й до того роди активности треба теж своєї дипльоматії, бо тільки вона, знаючи хвилеве міжнародне положенне, і як до сеї полі народом одиноко поклікана, може дати гасло до виступу; надати сьому виступови перед дипльоматією інших держав потрібну нам та корину інтерпретацію сього виступу; подбати про союзників тай використати для нашої справи витворені в той спосіб нові ситуації і можливости.

Яко взорець для боротьби про державну незалежність, ставилось здавна, тай ставиться і досі, єдинену та незалежну **Італію.** Сю Італію, по якій-ще в сорокових роках минулого століття бушували як у своїй хаті полчища Метерніка та банди всіляких малих королевят і сатрапів. Кому-ж завдячує отся Італія свій пречудний побідний похід до зелинення і волі? Кавурови та Ґарібальдіому, а бо красше скажім — своєї революційним полкам і своїй вручній дипльоматичній грі. Ніхто інший, тільки Кавур, використавши участь Сардінії в турецькій війні, вспів придбати собі союзників на заході Европи, а зокрема у Франції, та приладив тим способом терен до успішної боротьби за зелинену і незалежну Італію. І коли прийшов рішаючий для долі Італійського народу рік 1859, то до підготовленої так дипльоматично і збройно розправи з Австрією станула не тільки відносно мала армія Сардінії, але й численні полки добровольців з усеї Італії під проводом Ґарібалдія. Кампанія була політично і збройно дефінітивно виграна і певна річ, що в парляменті в Турині — в сьому першому парляменті, зединеної та незалежної Італії — не найшовся би був нікотин Італієць, який був би сказав: Все се зробила тільки одна дипльоматія, або все тільки одні повстанці Ґарібалдія, — бо всі певно відчували в той момент і знали, що все те зробив італійський **нарід** при дуже **великім** та скоординованім **усіх потрібних до сього заходів боротьби.** І в Пантеоні слави та у вдячній памяти італійського народу все однаково почитані стоять будуть дві світлані величні постаті: Ґарібальдіна та Кавура, яко тих великих мужів, котрих видав італійський нарід в рішаючий момент своєї визвольної боротьби.

Річ в сьому, що нарід, який бореться за свою незалежність, за своє місце суверенности між іншими суверенними народами, мусить уживати усіх засобів, які ведуть до сеї цілі, і які до сеї цілі безумовно потрібні, бо минули вже ті часи, коли одно племя десь у глухому середновічю, робило собі само порядок, не потребуючи оглядатись на нікого. І активности, — радше **неперервного поготівля та міцної організації до кождочасного активного виступу,** — агітації за кордоном, і акції у чужих держав при помочі своєї дипльоматії треба народови, який фактично хоче дійти до мети. Коли ми змогли на зединенне усього нашого народу в Галичині в один фронт для осягнення наших найвисших національних змагань, то нам треба таксамо спромогтись **і на координацію всіх сил та засобів боротьби, які ведуть до сеї цілі,** а зокрема зрозуміннє сього, що така координація не тільки потрібна, але навіть конечна.

Інакше ми будемо наче ся риба, що замкненна у скляному кльоші, бється раз головою об одну стінку, щоб відтак, повернувши круто в инший бік, ударити знов лобом об стіну...

У СПРАВІ ВІЧ.

З Обєднання Українських Організацій в Америці.

Обєднанне Українських Організацій в Америці мусить виконати велику працю, припоручену йому всеукраїнським конгресом.

В тій цілі задумує президія Обєднання устроїти цілий рід віч, на яких делеґат Обєднання зреферує дотеперішню працю і спосіб дальшої організації серед американських Українців.

Мусимо йти за приміром старого краю і створити один боєвий фронт. Вже країна пора кинути домашні сварки, а треба зійтись разом до спільної праці на народній ниві.

Тому президія Обєднання взиває всі громади, які хотіли-б уладити у себе віче в справі організації дальшої праці, щоби безпроволочно повідомили про се канцелярію. Обєднання і подали точно, коли бажають собі референта.

Через те, що віч буде богато, просимо подати до відома, чи можливо устроїти віче у звичайний день, а не тільки в неділю. Кошти подорожи мусить покрити сама громада.

Референтом Обєднання буде прибувший недавно з краю старшина Української Галицької Армії др. Володимир Галан.

Щойно після одержання повідомлень від громад канцелярія Обєднання проголосить в часописах порядок і час віч, до чого мусіли би примінить місцеві комітети.

Обєднанне Українських Організацій в Америці.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Іван Матвіїв, Гемтремк, Дітройт, Мишиген. — Відомости з Росії і з України повідомляли, що голова московського совета на Україні, Петровський, се Жид по походженню. По національности він безперечно Москаль і тому його совет з Москви назначив головою совета в Харкові. Якби він був по національности Українець, як деякі вісті Жиди, то безперечно, що з Москви не назначувала би його на жадне провідникованнє на Україні, але радше в глибокій Московщині.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЕРБІ, КОНН. Тов. Запорожська Січ, від. 23, повідомляє всіх членів, що з важної причини, а іменно резиґнації кошового Василя Вовчука, мітинґ відбудеться 1. цвітня в гали шкільній під ч. 135 Мейн стр. Обовязком всіх членів явитись, бо важкі справи до порядкованнія. Неявившийся член заплатить кару після статута. — Г. Мазурак, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорожськи Січ, від. 206, подає до відома своїм членам, що квартальний мітинґ відбудеться 1. цвітня о годині 1.30 попоудни в гали де звичайно. Будуть принимати нових членів до Тов. і до У. Н. Союза після статута. Неявившийся член чи урядник підлягає карі після статута. М. Чигарин, предс.; М. Вецал, кас.; В. Бурак, секр.

ЗВІТ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ

з пересланої підмоги українським студентам в Европі за місяць лютий, 1922.

Поміч від Опікунів:

Імя Опікуна.	Ч. Студента.	Доляри
Ліга Горожан в Ню Йорку	12А, 31А, 208, 404	25.00
о. Іван Жук, Н. С. Питсбур, Па.	108	5.00
Ліга Горожан, Н. С. Питсбурґ, Па.	256	5.00
Тов. Зоря в Ню Йорку, Н. Й.	49	5.00
Укр. Громада в Міннеаполис, Мінн.	25, 117, 254, 275, 311, 312, 326	35.00
о. Олекса Пристай, Карнеґі, Па.	359, 260	10.00
Тов. Вільні Козаки, Рочестер, Н. Й.	4А, 13А	15.00
Мих. Гринішак, Елизабет, Н. Дж.	23А, 36А, 51А	12.00
Бр. св. Ів. Хр., Вилмінгтон, Дел.	366	25.00
Анна Зборівська, Орейнджі, Н. Дж.	10А, 14А	10.00
Гр. Кудрик, Лансінг, Миш.	53А, 62А, 65А	3.00
Ілько Ольховий, Тайтусвіл, Па.	59А	6.00
Комітет 5-ох, Бруклин, Н. Й.	361	5.00
А. Б., Конн.	3А, 310, 327	15.00
Іван Фредерик, Росфорд, Огайо	25А	2.50
Василь Сєдляр, Гамтрамк, Миш.	363	15.00
Бр. св. Петра і Павла, Карнеґі, Па.	357	5.00
Филип Ясновський, Сливіл, Па.	405	10.00
Разом		208.50

Поміч з Фонду Загального:

Бр. св. Володимира, від. 197 У. Н. С. в Ст. Луіс, Мо.	19.60
Филип Ясновський, Сливіл, Па.	7.00
Петро Марухняк, Дітройт, Миш., при продажи образів	3.50
С. Постоловський, Ню Йорк	1.00
П. Сороколіт, Нюарк, Н. Дж.	1.00
Попередно оголошено	50
Разом	32.60

Зіставленнє:

Поміч Опікунів вибраним Студентам	208.50
Поміч з Загального Фонду Допомоги Укр. Студентам	32.60
Разом	241.10
Вислано до Тов. Просвіти в Загребі	15.00
Вислано до Укр. Краєвої Студ. Ради у Львові	93.50
Вислано до Тов. Прихильників Освіти у Відни	70.00
Вислано до Спілки Укр. Студ. в Берліні, Німеччина	35.00
Вислано до Данцігу через Спілку Студ. в Берліні	20.00
Вислано до Праги через Тов. Пр. Освіти у Відни	5.00
Разом вислано	238.50
Остало в місц. касі Тов. Укр. Мол., Фонд Загальний	2.60

РОДИМЦІ!

Три роки вже стнує у Львові найвисший осередок науки і знання, святиння плекання українського слова і культури — Український Університет.

Здвигнено його серед надмірних зусиль відроджуючоїся нації для вихования грядучих поколін українського народу, для висказу протесту перед цілим культурним світом, живучої творчої енерґії хвилево поневоленої нації.

Український Університет є знаком суспільної зрілости і розвою духової культури українського народу.

Український Університет є одною з найпевнійших доріг до здобуття свобідних умов державного життя.

Український Університет повстав в нашій столиці Західної України, там на прадідній землі, де жде його велике святе завдане обєднати всі сили творчого українського духа для кращої будучности.

Ми віримо:

Що Українці в Америці піддержуть змагання і борбу братів своїх в поневоленій батьківщині;

Що Українці в Америці, несучи матеріяльну поміч Українському Університетови і студентству, задемонструють перед цілим світом свою участь в рядах борців галицьких братів.

Що Університет у Львові — це здобуток культурний всего українського народу.

Принимайте в свою опіку студентів Українського Університету.

Посилайте на „Загальний Фонд Українських Студентів".

Не забудьте про „Великодний Дар" українським борцям-студентам.

Всякі жертви просимо слати на адресу:

UKRAINIAN YOUNG MEN & WOMEN'S ASS'N,
30 E. 7th Street, - - - - New York, N. Y.

ЗА ТОВ. УКР. МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ:

Богдан О. Каштанюк, голова.
Василь Савіцький, містоголова
Ольга Кирчіна, скарбниця
Дмитро Сіроцький, фінанс. секретар
Омелян Коцко, рек. секретар
Володимир Попович, рек. секретар

НА ХРУНІВСЬКІЙ СЛУЖБІ.

БЕРЛІН, 12. березня.)Вл. кор. „Свободи").—Хрунівський „посол" од Східної Галичини, „хлібоїл" Ільків, завитав цими днями до польських касарень під Варшавою, де зібрано наших галицьких парубків, насильно зтягнених до польського війска.

Місія бувшого священика, а нинішнього польського попихача, полягала в тім, щоб умовити наших хлопців, аби вони слухались польського начальства та дали із себе зробити добрих польських жовнірів. Для того Ільків звернувся до новобранців з промовою, кажучи, що: „служити в польськім війску — ще не значить бути Поляком". Наприкінці він сказав:

„Будучність, до якої „руський" нарід іде спільно з польським, розсудить, чия правда, чия кривда, і чиї ми діти", як колись мовив славний поет Шевченко"...

Так виконує раб свою хрунівську службу і свої погані вчинки хоче заслонити словами великого сина України.

Але до них сказав Шевченко:

Раби, підлизки...
Варшавське сміття...

Петро Карманський:

НЕ ВИПУСКАЙТЕ ПРАПОРА...

Не випускайте прапора з долоні,
Не подавайте чести на наруту!
І з мук тантальських викохайте тугу,
Що мов собака вне на припоні!

Най перетліє в сорому жагучім
Вся ваша підлість духа в обороні,
І хай образи й злочини ворожі
Лежать вам в серці каменем гнітучим.

І не стискайте підлої долоні,
Що покалялась об сокиру ката!
Не забувайте, що могила брата
Не помщеного тулить на вигоні.

Засніть вудиняном, що скриває сили,
Які зночева, гори розривають.
Не забувайте, що покійні чають,
Що ваші ниви морем крови сплили.

НЕ ДАМОСЬ!

Грімкий протест Нюйорчан.

(Допись).

Ню Йорк, 25. марта 1923.

Зуби поломлять собі Ляхи на Українцях! — се показало нюйорське масове протестаційне віче, що відбулось в сали „Нар. Дому" дня 25. с. м. пополудни. Хоч в тій самій гали що тижня є віча і хоч дехто думав, що розбишацьке рішенне Ради Амбасадорів пригнобить наш нарід а натомість додасть відваги кирпичникам та хруням „знизу", однак показалось щось цілком противного. Нюйорчане ставились на віче масою, заповнили салю по береги, вислухали рефератів та — на знак єдности без дискусії зложили поверх 364 долярів на боротьбу за волю рідного краю та ще понад 30 долярів на кошти віча, ухвалили одноголосно нисше подані резолюції, які можуть послужити як дороговказ для всіх протестаційних віч американських Українців.

Саля була заповнена вже о 3. пополудни. Відчиня віче і проводив ним голова „Ліги амер. Горожан Укр. Роду" п. Дембицький, секретарював п. Сокальчук. Першим бесідником був запрошений з Філадельфії д-р С. Демидчук, другий д-р Л. Цегельський. Бесідники зазначили, що **рішенне Ради Амбасадорів так довго не буде мати сили, поки український нарід його не прийме** і тому—замісць надати духом — треба єднатись, сталити силу, організуватись і боротись аж до побіди. Зібрані назначили своє непохитне і непримириме становище бурею оплесків, яка зривалась на кождим разом, коли говорилось про боротьбу з Польщею на смерть і житте! Видко було, що Польща не буде мати потіхи з новонабутих „підданих" — ой, ні!

Резолюції, одноголосно приняті звучать:

„Нюйорські Українці, зібрані 25. марця 1923 на великім вічу в „Нар. Домі" в Ню Йорку рішили:

1) З найбільшим обуренням протестуємо проти злочинного рішення більшости т. зв. Ради Амбасадорів з 14. марця 1923, силою котрого українські землі: Галичину, Холмщину, Підляше, Полісє і Волинь з понад 12 міліонами українського населення малиби бути прилучені до Польщи та видані сим робом на жир кровожадному історичному ворогови укр. народу. Сим рішенням більшість Ради Амбасадорів подоптала цинічно основні принципи демократії і самоозначення, як також знехтувала свої власні рішення з 25. червня, 11. липня і 18. грудня 1919, котрими признала окремішність сих українських земель від Польщи.

2) Домагаємось від Правительств Великих Держав Антанти, щоби не затвердили сего рішення своїх Амбасадорів та апелюємо до Ліги Народів, щоби відкинула ганебну катастрофу східної границі Польщі, потягненої поперед живого тіла розтятого українського народу.

3) Як американські горожане і резиденти, інтересовані в свободі нашого старого краю, ми домагаємось, щоби Злучені Держави як — наслідком сього війни — оден з суверенів Галичини, заложили протест проти згаданого рішення більшости Ради Амбасадорів, запавшого без участи Злучених Держав — а то тим більше, що Злучені Держави брали участь в рішенях з 25. червня, 11. липня та 18. грудня 1919, котрими Галичині приречено самоозначенне, як також, що Злучені Держави виразно не признали Рижського договору, котрим Советська Росія відступила шмат укр. земель Польщи.

4) В виконанню сих резолюцій уповажняємо президію віча вислати протестаційні депеші до Департаменту стейту в Вашингтонї, до Ліги Народів в Женеві та до премієрів Великої Британії, Італії, Японії і Франції.

5) Пятнуємо лукавство московських большевиків, котрі для московського імперіялізму зруйнували Українську Народну Републику саме тоді, коли Польща наступала на західно-укр. землі, а опісля в Ризі лишили сі західно-укр. землі на поталу Ляхам. Се було повторенне соромного Андрусівського мира з XVII. віку, котрим Польща і Московщина роздерли державу сотворену Богданом Хмельницьким. Сим Рижським договором саме большевики дали підставу резолюції Ради Амбасадорів з 14. с. м. **Український нарід може числити лиш на себе.** Ті Українці, що дурять нарід помочию большевицької Росії, є наймитами московського імперіялізму, який по трупі укр. народу подав руку польському імперіялізмови.

6) Український нарід, а зокрема американські Українці, ніколи не погодяться з злочинним рішенням Ради Амбасадорів, ніколи не признають його та не устануть в боротьбі проти польської неволі так довго, поки всі українські землі не будуть визволені та зєднані в одній, нерозділній, самостійній українській державі.

7) Сю боротьбу против ґнобителів поведемо всіма способами, в тім і безпосередноюружною боротьбою — а коли з сего вийдуть міжнародні замішання, то вина за се спаде на виновників злочину: Польщу і алянтів.

8) Однодушно та торжественно прирікаємо подати нашим землякам в Европі як найсильнійшу поміч в тій боротьбі за волю — а то поміч політичну, грошеву та в людях — і в тій цілі взиваємо всіх Українців в Америці обєднати свої сили і засоби. Взиваємо всіх Українців в Америці спомагати щедро так дипльоматичну як і активну боротьбу наших земляків в Европі проти Польщи, як також укр. школи, інституції і преси в Европі — в краю і на еміграції. Лиш єдностию, карностию, непохитностию і незломностию виборемо свободу. Тому взиваємо всяку незгоду, зневіру, знеохоту і розтіч. Нарід, що бореться, не згине, але визволиться. Тільки ті народи вмирають, що самі добровільно піддаються.

9) Взиваємо всіх Українців в Америці і в Европі без ріжниці — Галичан, Буковинців чи синів Великої України — вирівнати всі непорозуміння, обєднати свої сили та утворити оден національний фронт для боротьби за визволення всіх поневолених українських земель на зєднанення їх в одній, нерозділній і самостійній укр. державі.

10) Теперішну Польщу вважаємо гніздом і розсадником великих національних воєн в Европі. В непридержних границях Польща не вдержиться, лиш небавом — в найблизшій східноевропейській війні—розпадесь вона так, як розпались всі тюрми народів: Туреччина, Австро-Угорщина та царська Росія. Ми взиваємо ввесь укр. нарід видержати твердо і непохитно аж до сего моменту — ведучи неустанну і непримириму боротьбу з наїзником — бути готовими на сей момент.

11) Взиваємо всіх нюйорських Українців вступити в члени „Ліги америк. Горожан Укр. Роду", щоби в її рядах повести дальше карну та плянову акцію в поміч Рідному Краєви.

12) Взиваємо всіх Українців в Америці, що не є ще горожанами Злучених Держав, приняти сейчас американське горожанство, щоби — будучи льояльними горожанами Злучених Держав — помагати Рідному Краєви через вплив на американську опінію. Америк. опінія помогла визволенню Чехословаччини, Польщи, Ірляндії та Палестини. Коли потрудимось около її здобутти, вона поможе і нашому старому краєви".

По принятю сих резолюцій хтось споміж присутних зачав пісню „Не пора...", а тисячна маса підхопила її і з завзяттєм та погрозою загреміли поважні строфи Франкового гимну:

„Не пора, не пора, не пора
Москалеви й Ляхови служить!"

Довернулась Україна крива стара,
Нам пора для України жить!
Бо пора се великая єсть.
У завзятій, важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб славу і волю і честь
Рідний Краю, здобути Тобі!

На закінченне віча п. Задорецький оголосив, що на зазив зі старого краю приступає наново до організовання боєвих кадрів „Січі" в Ню Йорку. ВісткуСю повитано громом оплесків і „Січ" в найблизших днях відновиться.

З завзяттєм в серци, єдні, сильдарні, карні та готові до дальшої боротьби вічевики розійшлись домів, несучи клич боротьби до загину між тих, що не були на вічу. Дух не впав, але навпаки: застались! Ми не дамось Ляхам!

Учасник.

Увага: В справоздання з попереднього віча вкралась прикра помилка, а саме імя жертводавця п. Притки, що жертвував 30 дол. на негайну поміч, помішано з іменем Притика. Отсим простуєсь, що імя жертводавця є **п. Іван Притка.** П. Притка до 30 дол. з попереднього разу жертвував ще 10 дол. і на останнім вічу. Якби всі такі були, Україна вже булаби самостійна!

З ОБЄДНАННЯ.

Що пишуть про народний податок?

1. Отсим повідомляємо, що наше товариство складає цілий річний податок, котрий має бути ужитий Обєднаннєм на приборкане ляхів, а коли зайде потреба, то дамо ще більше, лиш просимо Обєднанне о правдиве кермованнє сим податком. До сеї пори ми зложили $18.25. Ми члени 93 від. бажаємо як найлучшого успіху у боротьбі з ляшною запомороченою. Гаразд!

Секр. **Мих. Прус,**
Потукет, Р. І.

2. До Хвального Заряду Обєднання. Родичі моєї жени, Гарасим і Марія Моцьо, дали мені $6.00, щоб я вислав яко річний народний податок. Податок сей жертвують вони за Гарасима і Марію Моцьо та дітий: Ольгу, Стефанію і Володимира. Хоч мало жертвують, та зі щирого серця і вірять у визволенне України. З поважанням, **Степан Мусійчук,** Шикаго, Ілл.

Отсі слова хай собі запамятає кождий щирий та чесний Українець і негайно пішле свій податок до канцелярії Обєднання.

OBYEDNANNYE
Room 608, 136 So. Fourth St.,
Philadelphia, Pa.
Обєднанне Українських Організацій в Америці.

З КОЛЯДИ НА РІДНУ ШКОЛУ

(Додатковий виказ жертводавців коляди на Рідну Школу).

У Вікер Гудман в Шикаго, завязався комітет для зібрання коляди на Рідну Школу. В склад його входять Ілія Гавришків, Василь Гавришків, Олекса Рудий, Іван Лаліх, Стефан Креденс, Олекса Креденс, Василь Тайного і Іван Іськів. Щирі колядники заколядували на Рідну Школу суму 32.50 на яку зложили слідуючі жертводавці: Теодозій Менцинський і Ілія Синіцький по 2.00; по 1.00: Ілія Гавришків, Тимко Янусевич, Теод. Яніґа, Михайло Чуба, Миколай Мацях, Вас. Шавла, Гаврилій Бутовський, Василь красота, Петро Присупляк, Теод. Тимот, Мих. Стефанюк, Мих. Симчишин, Петро Шемердяк, Евген Парійчук, Дм. Білик, Олекса Сосновський, Василь Тупиця, Петро Романюк, Лука Білик, Василь Шпоплюк, Кіндрат Ткачук, Василь Стефанюк і Олекса Парусь; по 50 ц.: Іван Ладола, Олекса Рудий, Василь Гавришків, Лука Ковалюк, Іван Іськів, Стефан Креденс, І. Ваш, Симчишин, Евдокія Синіцька, Василь Мілиновський і Петро Косьцюк; по 25 ц.: Роман Грабінський.

Всім колядникам, що не щадили труду і всім жертводавцям складаємо щиру подяку і думаємо що і инші громади на будуче подбають у себе про збірку на Рідну Школу в часі Великодних Свят.

Обєднанне Українських Організацій в Америці.

МИЙТЕ, А НЕ НИЩІТЬ ВАШІ ЗУБИ

Ви небудете уживати шорсткого піскуватого способу до чищення ключів від Вашого фортепяна, позаяк знаєте що сталобся з ними. Ви знаєте також як цілковито і скоро чиститься вони лагідним способом.

Слонева кість і зуби се перші кревняки — створені з тої самої матерії. Кождого часу ви дрете Ваші зуби, усуваєте часть поверхні з них.

Colgate's Ribbon Dental Cream чистить Зуби без найменшого ушкоджування їх делікатної поволоки. Докторі і Дентисти повсюду відпоручають Його.

Добрі Зуби.

Добре Здоровля.

ПОЗІР! НЕВАРК, Н. ДЖ.

Заходом Злученого Комітету — відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 1-чо ЦВІТНЯ 1923

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

в гали Укр. Робітничої Спілки під ч. 59 Beacon St., Newark, N. J.

Злучений Комітет апелює до вас усіх Неварських Українців, щоб прийшли:ся як один муж і запротестували проти віддання Галичини Польщі.

На вічу буде говорити гр. Лонгин Цегельський і другі.

74,76 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! САВТ САЙД ШІКАГО, ІЛЛ., ПОЗІР!

Заходом Укр. Січової Організації, 13. сотні ім. П. Дорошенка і товариств Укр. Нар. Союза, устроюєть

ВЕЛИЧАВЕ ВІЧЕ

НА ДЕНЬ 1. ЦВІТНЯ Б. Р.

в Українськім Народнім Домі під ч. 4950 S. Paulina St., Chicago, Ill.

На се віче запрошуєсь всіх, хто прийде лиш оден фронт проти ляхів у Галичині. На вічу промовляти будуть місцеві і позамісцеві бесідники. Приходіть численно а довідаєтеся як живеєсь нашим братам під ляшським ярмом. Справа народня і нікого не повинно бракнути. 52,68,73-74

Початок о годині 2.30 сполудня.

КОМІТЕТ.

НАШІ ЗА ГРАНИЦЕЮ

Українці жиючі за границею повинні обовязково учитися мови того краю, в котрім жиють. Жиючі в Америці Ви повинні учитися англійскої мови, знаючи його Ви легко можете вивчитися ремесла або професії та бути нарівні з Американцями. Ви маєте тепер нагоду навчитися його почтово дістаючи 3 місяців після нашої легкої системи. Пробну лекцію і подрібности висилаємо за 10 цнт. трішки або марками канадійскими. Адресуйте:

Eleyhanian Preparatory School,
Dept. 46,
525 W. 47th Street, New York, N. Y.

„ВЕРХОВИНА"

сольова пісня з акомпаньяментом фортепяна.

Уложив і видав МИХ. ЗАЗУЛЯК.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ

Замовляти слати на адресу

"SVOBODA"

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЮВИЛЕЙ ГНАТА ХОТКЕВИЧА (ГАЛАЙДИ)

В Харкові 15. листопаду 1922 р. відбувся 25. літній ювілей Гн. Хоткевича. Як саме відбувався ювілей, тяжко сказати, бо подробиць у „совітській" пресі не подано. В кождому разі в каламарі д. В. Коряка, редактора „Вістника літератури", черговий виброк, наговнив, що ми несподівано довідуємося праще, про що в „совітській" пресі звичайно соромливо замовчується. Дамож слово д. Корякові:

„Тут казали, що ювілейне свято дуже непоказне, але воно стильне...! Так воно таки було аж надто „стильне". Старі співробітники письменника не мали громадської мужности його вітати. Вони сиділи у своїх катакомбах, бо, бачите, радянська влада заганяє в ліси „українську націю". Громадянство демонстративно законспірувалося. Не прийшло. Міг не прийти разом із „громадянством" і письменник. Але він прийшов".

Прийшов, бо, очевидячки, викрутитися від святкування „радянською" владою чи підпорядкованими цій владі графоманами в дусі Коряка, свого ювілею, Хоткевич не міг і в тим більшим жалем запитував письменник на святі свойого ювілею: „А де ж ті, що з їми працював я ці двацятьпять років? Де вони?

Коряк зазначає до цих запитань: „Вітали ювілята виключно представники нового радянського суспільства". Здається, добре, що не було представників не-„радянської" суспільности, яка офіційно буцім то навіть і не істнує, алеж ні д. Корякові це дуже чомусь не до вподоби.

НАДЗВИЧАЙНИЙ ПОСПІХ ТРУПИ МЕДОВА В ФІЛЯДЕЛФІЇ

У вівторок 13. марта, не дивлючись на страшенний дощ, котрий падав цілий день, Арч театр був мало не повно набитий патріотами української штуки. Трупа Медова на цей раз поставила знамениту оперету „**Циганка Аза**". Видно, трупа пана Медова прийшлась до смаку Філядельфійцям, бо всі 9 заплеканим духом сиділи в театрі і плескали дуже довго, коли пан Медов по представленню дякуючи всім, що вони прийшли в такий дощ, спитав, чи вподобалось представленне.

Що до гри акторів, то без помилки можна сказати, що всі грали дуже добре, Пісні хору і танці мусіли повторятись, бо аплодісменти були дуже сильні.

В суботу 31. марта трупа Медова відограє знамениту українську оперету „**Наталку Полтавку**" у Філядельфії в Арч театрі; 30. марта грає в Нюарку, Н. Дж. в Метрополитен театрі.

Дядько Микита.

БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

(ROYAL MAIL) NEW YORK, N.Y. DO HAMBURGA

ДАНЦІГ А ГДИНЯ

КАБІНИ ТРЕТОЇ КЛЯСИ

З 2, 4, 6 І 8 ЛІЖКАМИ

Третою класою з Ню Йорку, Бостону або Філядельфії впрост до Гамбурга $103.50; до Данцігу $106.50; до Лібави $107.00 і $5 поголовне. — З Бостону до Ню Йорку через Fall River Line; з Филадельфії зелізницею.

S. S. POLONIA ..... April 11th
S. S. LITUANIA ..... May 2

Голостьба до місцевих агентів.

СВЯТА Воскресеня

лишень раз в рік — купуючи для кого небудь в родині щось нового незабудьте що купивши тепер

ФОНОГРАФ НА ПАСХУ

ВИ РОЗВЕСЕЛИТЕ ВСЮ РОДИНУ НА ДОВГІ ЛІТА.

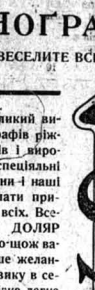

В нас є великий вибір фонографів ріжних моделів і виробів. Наші спеціяльні святочні ціни і наші услівя заплати приступні для всіх. Всего ОДИН ДОЛЯР тижнево. Почнож вагатися. Ваше желанне мати музику в себе в хаті дуже легке до здійснення.

Все що треба се Ваше слово а ми доставимо до Вашого дому ФОНОГРАФ НА ПАСХУ. Чогож піддаватися смутковим коли треба тільки сказати й вже будете могли стрітити ПРАЗНИК ВЕСНИ Музикою.

ВАШ КРЕДИТ? — ВІН ДОБРИЙ — МИ ВІРИМО ВАМ.

ЦІНИ ЗНИЖЕНІ НА ВСІХ ФОНОГРАФАХ. ЗНИЖКА ДОХОДИТЬ МАЙЖЕ ДО ОДНОЇ ТРЕТОЇ.

СПЕЦІЯЛЬНІ ЦІНИ І УСЛИВА

НА ПЯНІНА, ПЯНОЛІ В ТИЖДЕНЬ ОТВОРЕННЯ.

По причині отворення склепу ціни і услівя ПЯНІН дуже приступні.

Не зволікайте. Приходіть сейчас. РОЗДАВАННЄ ДАРУНКІВ продовжується.

БОГАТИЙ ВИБІР РЕКОРДІВ,

Полагоджуємо замовленя почтою і висилаємо рекорди за посліплатою до всіх міст Злучених Держав. Пишіть по наш безплатний катальог.

EUROPEAN PHONOGRAPH Co
10 TH ST. & AVE. A
NEW YORK CITY Dept. U. S.

НОВІСТЬ! ДІТРОИТ, МИШ! НОВІСТЬ!

СПІВ.-ДРАМ. ТОВ. ІВ. КОТЛЯРЕВСЬКОГО ВІДОГРАЄ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-ГО ЦВІТНЯ 1923 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ, під ч. 2240 GRAYLING STREET

ВИРОДНИЙ СИН

(ІЛЬКО ПАЩАК)

драма в 5. діях, Льва Лопатинського.

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ - - ПОЧАТОК 7.30 ВЕЧЕР.

На се гарне представленне запрошується усіх.

72,74 **Комітет.**

ВІДШКОДОВАННЄ ЗА ЗІПСУТУ КРАСУ

Нюйорський суд розбирав позов 21-літної дівчини Амелії Поселле, котра заскаржила була полісмена Чарлса Сусмана за відшкодованне в сумі 10,000 долярів за ушкодженне її краси ударом в лице. Як позовничка розповідала в суді, вона приїхала з театру в авті свого знакомого, котрий станув перед мешканцем полісмена. Коли полісмен казав знакомому забиратися з автом з перед свого дому, а дівчина почала переконувати полісмена, щоби його не проганяв, бо він живе зараз недалеко, полісмен вдарив її кулаком в лице. Дівчина заточилася на авто, та потовклася. Полісмен знов говорив, що коли він побачив авто, йому здавалося, що хтось в нього бився; коли він підійшов до авта з нього вискочила позовничка та напала на нього. Стараючися відбитися від неї, він її потрутив на авто та вдарив припадково.

Суд признав її відшкодованне в сумі 350 долярів.

Жидівська жертволюбивість

Союз для Піддержки Жидівських Філянтропійних Організацій зголосив, що льоярфонд, вилаєть для жидівських філянтропійних товариств суму 3 мілюни 445,000 долярів або майже пів міліона долярів більше, як попереднього року.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

емальовані з золотим витиском

ЦІНА 5 ЦЕНТІВ.

Замовляти слати до:

"SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ТРУППА МЕДОВА

грає: В ПЯТНИЦЮ, 30-го МАРТА В НЮАРКУ В МЕТРОПОЛИТЕН ТЕАТРІ, ЧАРЛТОН І МОНТГОМЕРІ

ЦИГАНКА АЗА

оперета на 5 дій Старицького

В СУБОТУ, 31-го МАРТА, У ФИЛАДЕЛФІЇ В АРЧ СТРІТ ТЕАТРІ (Арч і 6-та вулиці)

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

Безсмертну оперету

ТИКЕТИ уже продаються в касі театру.

Режісер Д. Медов.

ВЕСНА І СВЯТА

наближаються. Ваші рідні в краю ожидають Вашої помочи.

Яка Ваша відповідь?

Шліть домів заячу.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В ДОЛЯРАХ І ВИПЛАЧУЄМО В МІСЦІ ЗАМЕШКАНЯ

Доляри висилаємо почтою і телеграфічно за Українську оплату.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ

Поручаємо свої услуги в справах: повороту до краю і приїзду в Америку; виробленя паспортів, афідевітів, грамот і полагоджуємо справи нотарільні тутешні і старокраєві.

Голоситься особисто або листов в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ІВАН ЛАЛИКЕВИЧ
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 9872
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мужчин, жен щин і дітий.
Найновійші електричні апарати.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ
Учіться АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; страшна, цікавотна і скора наука; приймаєть кождого часу. По ужиточно висилаю ДИПЛОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Тел.: Lexington 4219.

Український Лікар С. КАУФМАН
Хронічні і внутрешні слабости
111 EAST 7th ST., NEW YORK
Приймає від 1. до 8.30 веч.
Новий офіс в Астерія, Л. Ай.
488 6th AVENUE, ASTORIA, L. I.
Приймає від 9.30 рано до 12. пол.
Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мужчин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
204—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 4438 Lexington

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЖЧИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, кишок, нервів, шкіри і сечових недуг, висипання перлів, ревматизму, острі вирости, і кривий ногуть. Порада даром.
Dr. ZINS
16 E. 16 St., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Union Place
Години від 9 рано до 8 вечер
В неділі від 9 рано до 1 пол.

DR. G. BUKKI
58 East 93th Street,
NEW YORK CITY
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР.
Лічить хорих, мужчин як і женщин. Справляє неправильність носа, уха і лиця, усуне замощаки і т. п.
Від 9. рано до 7. вечером. В неділі і свята до 4-ої.
КНИЖОЧКА ДАРОМ.

ДАРОМ! Вишлемо безплатну книжку ілюстровану мужину, в котрій знаходиться поверх кідька сот новостей, котрі дуже важливі для кождого, а мають велику користь. Пишіть нашим по ту книжку, залишаючи гроші, марку на почтову пересилку. Адресуйте: European Book Supply Co., Dept. 10, 1144 N. Wood St., Chicago, Ill.

LAXARIA PILLS
Регулятор жолудка кишок На змешкану згребу, біль голови, жовтуху, нежиту, не потребування.
ЧИСТИТЬ КРОВ
Препароване дище через J. WOLFSON,
Доктор Фармацевтики
835 Columbus Avenue,
cor. 101st St., New York.
ЦІНА 50 ТЕЛЬНИ 50 ЦНТ.
Замовлення почтою полагоджуємо сейчас. Незадоволеним звертаємо гроші.

„НЕЩАСТЬ УКРАЇНЦІВ"

(Голос фляманської преси).

Фляманськи (Фляманці) — Германи, в північній Бельгії) щоденник „Де Стандард" з 24. 1. 1923 помістив під повисшим наголовком велику статтю свого кореспондента, який звідав був Польщу, бувши у Східній Галичині та дуже зацікавився долею Українців взагалі та східно-галицьким справою зокрема. Очевидно, що передати всі погляди й замітки цього нашого симпатика не маємо змога по цілком простій відомій причині, якою є т. зв. цензурні огляди. Можемо лише зреферувати статтю уривками, які не надто гостро зачіпають патріотичні почування п. прокуратора.

„Чужинці, що перший раз їдуть до Галичини — читаємо у названій статті — сподіються, що приїдуть до незалежної української держави. Та приїхавши до більших міст та коротко побувши в них — відносять враження, що приїхали до польської країни; бо на зовні все польське й усе те, що могло б виказувати на істнування української незалежної державности — щезло. І як що чужинець не зіткнеться близше з народом, із краєвим населенням, то повертає до дому з враженням, що був у Польщі.

Так почував і сам (пише дальше автор статті), поки не зблизився до народу і поки не ствердив, що Поляки грають у Східній Галичині ту саму ролю,

(Сконфісковано).

Дальше подаються статистичні інформації про край і його населення та переказується історія Східної Галичини від початку війни, аж по відомий маніфест Карла І, про ярославлення у Львові українських державности, про вибух польсько-української війни та про те, як Польща призвала Францію „на поміч". Але:

„Не можна було рахувати на французьку допомогу хочби тому, що вона, Франція, напевне не поборювалаб народу, який був майже без усякої опіки. І ось, проти-большевицька війна послужила покришкою для проти-українського виступу. Яку гарну ролю призначено Польщі! Молода Польща мала представляти мур охорони миру в Европі...

Так і виходило з розмов, які я провадив з офіцирами й жовнярами французької армії, що були на проти-австрійському фронті та ніколи не бачили большевиків. Призначуни поміж Польщі, французькі патріоти вірили, що помагають боротися проти большевиків а на ділі боротьба йшла проти невинного безборонного народу. Висші французькі старшини казали мені тоді, що Польща обмаже Францію і що вона ніяк не заслужила своєю поведінкою на велику симпатію з боку Франції".

Дальше нагадуються важніші моменти з історії польсько-українських боїв та несподівана відома постанова Найвисшої Ради.

„Думаю, — каже автор, — що ця нещасна постанова Найвисшої Ради була прийнята з двох причин: 1) через бажання мира, якоюнебудь резолюцією положити край українсько-польській війні та 2) зі страху, щоби большевики не зробили при цій нагоді інвазії на Европу, перейшовши німецьку Східну Галичину та щоби не допустити до евентуального порозуміння поміж Українцями й большевиками. Найвисша Рада думала, що Польща могла би стати певнійшою запорою проти большевиків."

Але отримавши від Найвисшої Ради відомий мандат, Польща не отримала прав суверенности. Про це кажуть міжнародні постанови, — які вислане автор, даючи до них свої коментарі.

Для ілюстрації ж того, як Польща виконує доручений їй мандат у Східній Галичині, автор статті наводить низку прикладів. „Знаючи польський шовінізм, — пише фляманський часопис — в порівнанню з котрим французький шовінізм є нічим, можемо уявити собі, що значить польське правлінє над українським життям у Східній Галичині.

Коли я говорив з українськими інтелігентами про фляманський рух то вони аттаючи, казали: дай Боже, щоби ми були в положенню Фляманців!

Не лише ріжниця мови й народности утруднює Полякам підчинення собі Українців, але й справа обряду. Обряд православний у очах простого народу з народністю. Отож поміж Поляками й Українцями йде жорстока боротьба на тай релігійному бо Поляки на силу стараються зелінувати греко-католицьких мешканців краю для римсько-католицької церкви, щоби таким робом лекше опанувати їх.

Як бачимо фляманський журналіст дуже добре й мітко зорієнтувався у наших відносинах. Так буває з кождим чужинцем, який хоч трохи поважно старається вглянути в нещастя нашого народу.

ВИСТУП БЕЗРОБІТНИХ В РОСІЇ

Петербурське державне політичне управління, зверулось до совнаркому з докладом про необхідність примусової розгрузки міста й околиці от безробітних, кількість яких на 1. лютого досягла північній комуні 95.000 чоловік. З огляду на їх зачепливу поведінку, що представників совітської влади і їхній рокладовий вплив на робітників й громадян столиці. — За останній час більшість робітників петербурських фабрик, спираючись на організовані маси безробітних, цілком перестали рахуватись з постановами і розпорядженнями місцевої влади. Зумисне чинить перешкоди чинам поліції й адміністрації державних підприємств збіраючи кожен раз біля себе безробітних, які розпочинають суперечки з виконавцями роспорядженнь місцевої влади і загрожують націльствами, заявляючи, що їм все одно — чи бути розстріляним відразу чи поволі вмирати з голоду.

Під час розрухів, які недавно виникли на металічному заводі на Виборській стороні, коли для розгону товпи безробітних було викликано червоноармійську частину, демонстранти, не зважаючи на загрозливі стріляти не розійшлась й почали кричати, піднявши руки до гори: „вбивайте нас відразу". Це викликало заколот серед червоно-армійців й тільки завдяки такту комуністів товпа постепенно розійшлась. Аналогічні доклади направлені петербурським комітетом комітетом комуністичної партії до Центрального Комітету.

З ВЕРШИН І НИЗИН
збірник поетичних творів інших французів. В додатку „Нежне листе" й „Бедлер покоєний". У біографічно-критичним Франка (нар. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. Брошурована $2.75 в полотнянім оправі $3.40.
Замовлення посилайте на адресу:
"SVOBODA",
63 Grand Street, Jersey City, N. J.

CUNARD
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ В СОВІТСЬКУ РОСІЮ І НА УКРАЇНУ.
Гроші пересані через сю компанію будуть виплачені в доларах у всіх частях Совітської Росії і України з повною гарантією. Ви можете спровадити своїх рідних і приятелів посередництвом сеї компанії. Добрі кораблі помаршовані до Совітської Росії, Українською Польщею, Галичиною і Буковиною.
Наша компанія одинока маєть свою стопню.
В ХАРКОВІ, УЛ. СВЕДЛОВА 62-33
Зв. всіма інформаціями звертаєть до наших місцевих агентів або до нашого офісу.
CUNARD LINE
25 Broadway
New York

ХТО БУВ КОРОЛЬ ТУТЕНКГАМЕН
Кождий є заінтересований тепер в Америці фараоном, котрого гробовець отворено недавно у горішнім Єгипті. Належить він до славної XVIII династії, однак час його панованя був короткий — правдоподібно менше як 7 літ, т. є. від року 1357 до 1344 перед нар. Христа і в історії не відограв жадної більшої ролі. Оригінальне його ім'ямо звучало: Тутенхатон, „живий образ Атона", пізнїй його тесть, Аменгоотп IV, усунув релігію політеїзму з культом Амона яко корелем богів і впровадив на його місце одного бога Атона, сонячна тарча. Однак стара релігія надвалася більше людям супроти того священики змусили короля фараона відворити святині Амона і зміну його імени на Тутенхамон, „живий образ Амона". Рік тому, ніхто не знав тої достойної особи, а його теперішна слава незадовго зникне. Заінтересованнєм Трінера Гірким Бінном є близько вважнїше, позаякарстно се є зміне від 33 літ і позиціями собі правителів кождої мінути у день і у ночи. На лихий апетит, заторвання, болі голови і інші доленливости жолудка, нема нічо лїпшого оригінального Трінера Гіркого Вина. У всіх аптиках і достающім аптеки. Попробуйте також инші препарати фірми Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique
Tel. Chelsea 3637
ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ
La Savoie Apr. 7; FRANCE Apr. 18
PARIS Apr. 25 Chicago Apr. 28
Не всі дальші інформації голосіться до місцевого агента Французької Лінії або офісу компанії
19 STATE ST., NEW YORK CITY

ДР. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 St. Mark's Pl. (8th Street)
New York, N. Y. (коло 2-ої Еені)
Приймає щодня 9—12 год. попол., 5—8 вечерок. В неділю 9—1 г. пол.

ДОЛЯРИ ДЛЯ РОДИНИ В КРАЮ
Ми вам перешлемо під гарантією і ваша родина отримає ДОЛЯРИ НА ПОСЛІДНІЙ ПОЧТІ. Не посилайте в листах бо пропадуть. Оплата за пересилку не велика. Також коштуємо гроші з краю за гроші і виплачуємо в доларах в Америці.
ШИФКАРТИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ
купуйте в нашім Бюрі. Наші офіса у Львові, Тарнополі, Станиславові і инших містах помокуть вашій родині і вам опікуються. До того, ми вам гарантуємо: що наводні вашім родини не могли трапити з вашою винною, так як стратите на шифкарті тільки ДЕСЯТЬ ДОЛЯРІВ. Продаємо шифкарти до краю і полагоджуємо всі грунтові краєві справи. По інформації пишіть до:
"AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET,
NEW YORK, N. Y.
(Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, пред.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ
ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧІ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБЛЯТИСЬ.
КОЛИ ВАШІ БРАТСТВО ЧИ ТОВАРИСТВО ПОТРЕБУЄ НАРОДНОГО ЖЕЛЕЗНИЧНОГО ПРАПОРА, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІЗАНАК, ШАПОК АБО ИНШИХ РІЧИЙ, ТО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО НАС З ЗАМОВЛЕННЯМИ.
МИ ЄМО САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, МАТЕРІЯЛ ДЕШЕВШИЙ І ДЕШЕВШІ ЦІНИ ЯК ДЕИНЦЕ.
ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:
АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР
2x3 стіп $2.50 3x5 стіп $4.00 4x6 стіп $5.00 5x7 стіп $7.00
УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР З ГЕРБОМ НА ОБІ СТОРОНИ
2x3 стіп $3.25 3x5 стіп $6.00 4x6 стіп $7.00 5x7 стіп $10.00
Кожде Товариство чи Братство одержує все до одиночних листувань, як видачі, вішіки і прапорки, листівки з своїм надпоряд, відзнаками і лентами та з ваними — Просимо через ваш Товариство уділяєтесь до нас з кожним дрібним, що ми ручимо за точність і якість замовлення з нас рішай. Ми удаємо бо всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас нашу каталог з ціцами і кодено Вам докладну ціну, як відмаєдете для ваших на адресу:
EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

А. Макаренко,
член Директорії У. Н. Р.

ЗНАЧІННЄ ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ СВЯТ ДЛЯ ПЕРШИХ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

Одним з важних чинників до поширення національної свідомости серед селянських мас українського щелення в перших часах російської революції 1917 р. були також Шевченківські свята.

В часи напруженої праці національно свідомих елементів був російської армії на фронті — то були переважно старшини військового часу й військові урядовці та лікарі — велику послугу тим заходам робили маси прибуваючих на фронт з відпустки та тих, що йшли з запасових частин на поповнення боєвих частин фронту. В березні і квітні 1917 р., коли ще рух з фронту й на фронт продовжувався більш-менш у нормальний спосіб, по українським зелізницям, особливо правобережним, переслувалася велика сила вояків. Той перв людського життя, яким є зелізниці, сповняв тоді ще з більшим успіхом свою функцію і їли вітряв салдацьку маси у вихор революції. Вистелені в стаціїях кіїоских часопиці, журнали, брошури та без кінця розділені по стінах урядові й не урядові повідомлення, заклики й оголошення, — розбуджували вояцьки маси й викликали в них заінтересоване апочатку мало зрозумілими їм революційними подіями. Того року з причини революційних подій святкування Шевченківських свят одбувалися більш урочисто, а тому, що до них більше готовилися, то й пізнійше відбувалися, ніж у попередні роки.

Пізнійше й більш урочисто справляли славні українські зелізничники того року Шевченківські свята на зелізницях. І яке велике значінне мали ці свята для тої вояцької маси, що наповняла великі салі зелізничних станцій! Скрізь, де тільки улаштовувались Шевченківські свята, в широко розкриті гостинною рукою двері входив натовп вояків української національности. Йому, сьому натовпови, більше промовляли до розуму й до душі сказані тут слова, а особливо пісні, ніж усі і гаслики й часописі, яких він не міг і не вміє розуміти їх сам собі, а і як слід зрозуміти їх. На таких великих пунктах зелізничого життя, як Жмеринка, Рівне, Козатин, Київ і инші, де одночасно перебували цілі тисячі проїзджаючих козаків, зелізничники щиро дбали про те, щоб використати Шевченківські свята для поширення між ними національної свідомости. В тих цілях зелізничники улаштовували Шевченківські свята у великих салях і укладали найбільш підходячу програму, доповняючи її що поясненнями про значінне Шевченка для визвольних змагань українського народу. Як чудо впливали ці свята на душу нашого козака. Маса апатичних людий, здавалося перед тим нічим не заінтересованих, крім того, щоб скорше вернутися до дому, — побуваши на вечері підносить настрій, робиться оживленною, а навіть доходить до ентузіязму. Майже всі присутні козаки розпізнають в собі українську душу і несуть нашим свідомість їх національної приналежности. В голові багатьох робиться цілий переворот. Козак зачинаю розуміти значінне російської революції, а одержану на вечері книжку чи якусь часопись козак зберігає, як щось ціне для себе, бо відкриває їх від тої російської мішуватури, якою скрізь і всюди стали засипати його російські урядові установи та політичні партії.

Ті козаки, на яких душу нападо підчас Шевченківських свят зерно, здорової національної пропаганди, несли його далі на фронт і в більшости ставали помічниками тим свідомим діячам, які провадили велику національну роботу на фронті. В полкових, дивізійних та залогових радах, а також на військових зїздах багато було не один козаків, а і старшин, які стверджували, що першим товчком до признання себе Українцями, були для них ті вечері в память Шевченка, які вони випадково побачили на зелізницях уперше після упаду царського режиму.

В памяти багатьох українських діячів лишаться на завжди спомини про обходини Шевченківських свят, особливо на станції Київ-Товаровий, де найбільше збиралося проїзних козаків.

(Укр. Скиталець)

ФАРМИ!

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
Фарма 158 акрів, 30 акрів грубого ліса, решта ліса земля, великий сад, новий дім з 12 кімнат, великі стодоли, курники і другі забудовання, 15 коров, 4 кізьки і бик, 200 курий, безрогі, машина, яка порубує машиєрів, 2 мили до міста. Ціна $5500, готівкою $2000 решта на легкі сплати. 74-80
Фарма 47 акрів, ліс, сад, ріка, дім з 9 кімнат, стодоли, курники і инші забудовання, 2 корови, 1 кізьки, 100 курий, всі машинерія, близько міста. Ціна $2100, готівкою $900.
MICHAEL PISARKO,
428 E. 5th Street, New York City

СТАРИЙ ЧОЛОВІК мусить продати фарму 100 акрів, 35 акрів орного поля, решта грубий ліс, сад, дім з 10 кімнат, вода, канцо, стодоли, курники і другі забудовання, 12 коров, 2 коні, 100 курий, всі потрібні машинерії, возів, упряж. 2 милі до великого міста, школа при фарм. Ціна $5000, готівкою $1500, решта на легкі сплати. 74-78
PETER OWDY,
194 Ave. A, близько 12-ої улиці,
New York City.

НА ПРОДАЖ ФАРМА
межи українськими фармерами. 34½ акри землі, 10 чистої землі до ужитку, решта грубий ліс, дім зі 6 кімнат, нова барна, автомобіль добрий, 1 кінь, 2 корови, 40 курий, качки, безрога і всі потрібні фармерські знаряди, 2 милі від міста Stafford. Спродам за $2.000 з причини виїзду до краю. Голоситись письменно або особисто до:
PETER KORZIEWIZ,
R.F.D.3, Box 78, Stafford Springs, Conn. 74-79

ФАРМА НА ПРОДАЖ.
По причині недуги моєї спільники, спродається фарма коло Paterson, N. J., в самім місточку коло стації, що відкидається з Нью Йорку і дорогою великими містами, 95 акра чорної землі, дім 4 роки старий на 7 покоїв, з водою, і другі будинки, 2 коров, 100 курий і всі тульиа. Ціна все $5.000, часть готівкою. Голоситись вечерами до: FARMER, 148 Oak St., Taylor, Pa. 66,68,70,72 74-76

ФАРМА 58 АКРІВ, коло міста Rome, N. Y. 45 орного і пасовиско, 13 ліса, дім 8 кімнат, 2 стодоли, по $25 за акер, разом $1350. Вилати $200. Голоситись: FARMER, 148 Oak St., Taylor, Pa. 66,68,70,72 74-76

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
По причині слабости мусить продатися фарма 155 акрів, 100 під плуг, решта ліс, великий сад, 700 овочевих дерев, озеро, дім 11 кімнат, 7 других будинків, 15 коров, 3 коні, 350 курий, 6 безрог, 28 кізок, 10 індиків, 8 гусий; 2 милі від міста, на стейтовій дорозі; фармерська машинерія. Ціна $4.900, готівкою $1.800. 73-76
Фарма 54 акрів, новий дім 8 кімнат, великий сад, 5 коров, 2 коні, 150 курий, 6 безрог, 24 овець, 1 мила від міста, вся фармерська машинерія. Ціна $2.500, готівкою $1.000.
PHILIP LOBOR,
274 E. 4th Street, New York, N. Y.

ФАРМА 100 АКРІВ, з чого 25 акрів грубого ліса і пасовиско, земля чорна, ріка і без каміння, 11 добрих будинків, в кождім вода, дім на 9 помешкань, стайня мурована, 7 штук рогатої худоби, 2 коні, 150 курий, всілька машинерія і тульиа, засів і богато засобу, мила до міста і колеї. Спродає одна спільниця. Ціна за все $4.800, вилати $2.500. PAUL KUTYNSKY, 263 Ave. B, bet. 15 & 16 St., 3rd floor, New York. 72-76

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ
в гарній околиці близько Нью Йорку. Нові доми на легкі місячні сплати: 3 румн $1000 — $300 готівкою; 4 румн $1225—$400 готівкою; 5 румів $1450—$500 готівкою. Вода, газ, електрика. Школа, церква і шторі на місці. Пишіть або заїздіть до:
ГРИГОРАК, Room 74,
180 Broadway, New York, N. Y.

AKRON, OHIO.
ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД
годинників, перстенів як також ціляного рода музичних інструментів в Акрон, Огайо. Рамінок направляю всякого рода годинки, перстені і т. д. За всю роботу виконану у нас даємо повну гарантію. Моя практика ще зі старого краю. Тут пас 6 літ у бізнесі. Най буде нашим кличем: Свій до свого
MICHAEL GERIAK,
742 S. Main St., Akron, Ohio.

ШВЕДСЬКО
АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ.
Скора пасажирська обсуга з Нів Йорк до Гамбурга і Ґданська. Кораблі прості чера Гетенбурґ (Швеція) до Ґданська. Ціна дорога водою—лінією кораблів в дорозі.
S. S. KUNGSHOLM
(Sistership to S. S. Stockholm)
31 марця, 8 квітня
DROTTNINGHOLM
14 квітня, 12 мая
S. S. STOCKHOLM
26 квітня, 29 мая.
Ціна S. каюти до Гамбурга $105.50; Данциґ і Ґданськ $108.50.
Ціна 3 каюти $90.
Подорож триває 12 дня. Пасажирів 3. клясі ляють в каютах на 2 або 4 осіб.—Непотрібно шведського віза. В кривій інформації і квитки пишіть до:
SWEDISH AMERICAN LINE,
Main Office: 24 State St.,
New York City.
Chicago Office: 70 E. Jackson St.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

МУЖЧИНИ ТА ЖЕНЩИНИ
ПОТРЕБА ФАХОВИХ РОБІТНИКІВ ДО СВЕЛІРІВ НА СНІГЕР АБО МЕРЕЖ МАШИНАХ. ТА ПРОБЕЛІВ НА СНІГЕР МАШИНАХ. НА ИНШИХ РОБОТАХ МОЖУТЬ ГОЛОСИТИСЯ. МИ НАВЧИМО ТА СТАЛЕ ЗАНЯТТЄ ГОЛОСИТИСЬ ДО:
C. & K. KNITTING MILLS, Inc.,
340 Claremont Ave., Jersey City, N. J.
(Близько стації West-Side Ave.)

ПОТРІБНО
ЗДІБНОГО ЧИНОВНИКА
котрий знає мови українську, російську, польську і німецку. Голоситися до:
RUSSIAN NATIONAL PUBLISHING COMPANY, Inc.,
194 Avenue A, New York City.

Пошукую свого сусіда ВАСИЛЯ ЧИНЕРИКА з села Олексонець, повіт Борщів, Галичина. Тому з роду Бурдиї, Міщ. Хтоби о нім знав він сам, звістить зголосителя у власній справі до: Dmytro Romaniuk, Box 215, Wilton, N. Dak., America. 74-76

ПОШУКУЮ кравця: Павла Бодера з села Завалки. Нікиту Звіжинського з брата Ільки Шиндаю з села Стаєкова, пов. Ліско, Гал. Хтоби о нім знав або вони самі, прошу писати до: Andrew Shelach, Box 1020, Newton Falls, Ohio. 74-76

Пошукую у новім світі свого стриєчного брата ІВАНА СУСЛУ. Походить з села Хмелина, пов. Радехов. Тому Сусел. Він перебував у 9 літ у Вісконсин у місті Хобо. Нехто знав або він сам, прошу зголоситись до мене, своєї тестри Анни на адресу: Гавриїл Бурдинюк, 12228 S. Unity Ave., West Pullman, Ill. 74-76

МУЖЧИНИ І ЖЕНЩИНИ
шукають сталу і добре платну посаду, як представники добого істнуючого американського товариства.
Голоситися листовно до:
GOLDEN SEAL ASSURANCE SOCIETY,
220 Broadway, New York City
Room 503, P. D.

ЧО ПРИЧИНІ ПРИЇЗД до краю, продам дешево краєвський інтерес, який перенес виробленій через 6 літ межи українцями і Англіями, близько церкви, школи і вокзалу, і вигодним поженцям. Цінц узгіркова. Голоситися на адресу: Йосиф Порапчук, 264 Hudson Ave., Rochester, N. Y. 76-76

Ви ОЛЕКСАНДЕР МОНЯЛЯК. Прошу подати мені свою адресу для післяти ті пакунок братови в Київ, і нею звернувся ваш брат посередником мене. Близші інформації в листі. Антін Батюк, 713 North St., Peoria, Ill. 74-77

ДО ВИНАЙМУ інтерес, просторна і бучерня. Інтерес виробленій між українцями і Англіями. По близші інформації голоситися між 7—7 вечером до: John Zatsky, 34 Covert St., Jersey City, N. J. 73-75

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА до фабрики карпетів, інтерес дуже добрий, можна заробляти великі гроші, попит великий. Мало великі ордери на гроші. Добра нагода для чоловіка, котрий хоче гроші приміняти. Голоситися до: Lenox, 171-175 Greenwich St., New York City. 73-75

НА ПРОДАЖ первородно уладжена реставрація і салон в центральнім українській околиці міста Нью Йорку. Може бути проданий інтерес самий або з домом, рівнож много інших домів в Нью Йорку і околиці по тусутнім по ступних цінах; фармів в близьких віддалено від Нью Йорку, в рівнож і рідного рода инших інтересів. Заінтересовані особи просимо зголоситись до: Manhattan Real Estate Co., 432 E. 9th St., New York, N. Y. 71-76

БУДИНОК СТАРИННИЙ, укр. арендо, уділений студент дрібнодоб. бажає переселитись до Америк, до до вічного нарації вертати не може, тому прохо американських Українців допомогти йому знайти ще заняття. І. Kalmatyj, Ustav priesed., ul. U. Karlova c. 3, p. Praha II, C. S. R., Europe. 72-74

НА ПРОДАЖ РЕСТАВРАНТ
не меньше $200 тижневого зарібку.
Продається дешево.
Голоситися від 4-ої.
441 West 47th Street,
New York City.
74-76

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ
Українки, народні строї і всякого рода інші костюми виночкуємо по дуже низьких цінах. По близші інформації пишіть на адресу:
MRS. A. STETZ,
216 Washington St., Jersey City, N. J
Telephone: Montgomery 2213.

ПЕТРОВЕЛКА РУСЬКИЙ ПОЧЕРЕНЬ
ВИНАЙМУ ЗАЛЯ ДЛЯ ВЕСІЛЬ І РЕСТОРАН І ВСЯКО ПРОЧЕ ЗАЛЯ.
128 E. 7th St., New York City.
Telephone: Orchard 9888.